

4. Банальна нестача коштів відіграє не останню роль в неможливості українців захищати свої права на міжнародному рівні. Відповідно до Державного бюджету на 2024 р. мінімальну зарплату в 2024 році підвищуватимуть двічі: з 1 січня – до 7100 грн за місяць або 42,6 грн за годину; з 1 квітня – до 8000 грн у місячному розмірі або у погодинному розмірі – до 48 грн. В зв'язку з повномасштабним вторгненням в Україні відбулись значні економічні зміни, в тому числі підвищення цін на всі необхідні для життя речі. Тому далеко не кожен українець в 2024 р. може собі дозволити захищати свої права на міжнародному рівні.

Отже, враховуючи викладене вище, вважаємо, що проблеми захисту прав українців на міжнародному рівні мають тісний зв'язок з історією становлення поняття прав людини в Україні як в незалежній державі та зазнали ще більших проблем з їх реалізацією та захистом після повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну. До цих проблем можна віднести ще багато елементів, таких як недостатність правової бази, культурні проблеми та проблеми з ідентичністю, бюрократичні перешкоди, конфлікт інтересів, корупція та ін. Тому забезпечення ефективного захисту прав людини вимагає комплексного підходу, що включає освіту населення, удосконалення правової системи, боротьбу з корупцією та впровадження міжнародних стандартів прав людини. Тільки шляхом спільних зусиль суспільства, владних структур та громадських організацій можна забезпечити повагу та захист прав кожної людини.

1. Толкачова І. А. Проблеми забезпечення прав людини в Україні в умовах війни. *Часопис Київського університету права*. 2022. Вип. 2–4. С. 78–80.

2. Конституція України від 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

3. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24.02.2022 № 64/2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

4. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

5. Сущенко В. М. Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2012. Т. 129. № 2. С. 29–30.

6. ООН оприлюднила новий звіт про вбивства мирних жителів армією рф в Україні. *АрміяInform*. URL : <https://armyinform.com.ua/2022/12/08/oon-oprylyudnylo-novyj-zvit-pro-vbyvstvamyrnyh-zhyteliv-armiyeyu-rf-v-ukrayini/>.

7. Злочини вчинені в період повномасштабного вторгнення рф. *Офіс Генерального прокурора*. URL : <https://www.gp.gov.ua/>.

УДК 341.44

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/320-321

Вадим БРАЗЛУК

слухач магістратури
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів Національної поліції

Василь БЕРЕЗНЯК

завідувач кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ ЕКСТРАДИЦІЇ

Інститут екстрадиції, як один із важливих засобів міжнародно-правового співробітництва, має значний вплив на боротьбу зі злочинністю та забезпечення правосуддя. Однак в сучасному світі, із збільшенням міжнародних зв'язків і розмаїтістю культурних, політичних і правових систем, інститут екстрадиції стикається з низкою актуальних питань, які вимагають уваги та вирішення.

Екстрадиція – це видача однією державою (екстрадуючою) на запит іншої держави

(запитуваної) особи, яка перебуває на її території, для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку суду. Інститут екстрадиції відіграє важливу роль у боротьбі зі злочинністю та забезпеченні міжнародного правопорядку.

Екстрадиція, як процес передачі особи з однієї держави в іншу для судового переслідування або виконання покарання, є складним правовим інститутом, який регулюється як міжнародним правом, так і національним законодавством кожної держави. Міжнародно-правові засади екстрадиції визначені у низці багатосторонніх договорів, таких як Європейська конвенція про видачу злочинців 1957 р., Конвенція ООН про боротьбу з транснаціональною організованою злочинністю 2003 р. та Міжамериканська конвенція про екстрадицію 1981 р. Ці договори містять важливі принципи та процедури, що регулюють екстрадицію між державами-учасницями [1, с. 133].

Україна, як член міжнародного співтовариства, використовує ці засади у своєму національному законодавстві. Норми про екстрадицію містяться у Кримінальному процесуальному кодексі України. Цей закон встановлює процедуру та умови, за яких Україна може екстрадувати особу, на вимогу іншої держави. Важливо зауважити, що екстрадиція можлива лише за умови, що кримінальне правопорушення, за яким вона запитується, є кримінальним правопорушенням за законодавством обох держав та не є політичним або військовим кримінальним правопорушенням.

Загалом екстрадиція є важливим механізмом співробітництва між державами у боротьбі зі злочинністю та забезпеченні правосуддя. Її регулювання міжнародними стандартами та національним законодавством сприяє забезпеченню справедливості та виконанню міжнародних зобов'язань держав у цій сфері [2, с. 125].

Сучасне правове регулювання екстрадиції стикається з рядом проблемних аспектів, які ускладнюють процес та можуть порушувати права осіб, що підпадають під екстрадицію. Однією з таких проблем є складність і тривалість процедури екстрадиції. Цей процес може бути довготривалим через необхідність виконання вимог законодавства обох держав та дотримання процедурних вимог, що часто ускладнюється різницею у правових системах.

Іншою проблемою є недостатня уніфікація норм міжнародного права про екстрадицію. Відсутність єдиних стандартів та норм може призводити до різних тлумачень і застосування різних правових підходів у різних державах, що ускладнює міжнародне співробітництво у цій сфері [3, с. 490].

Також серйозним аспектом є відсутність єдиного підходу до визначення переліку кримінальних правопорушень, за які може бути здійснена екстрадиція. Різниця у кваліфікації кримінальних правопорушень у різних державах може призвести до ситуацій, коли особа може уникнути відповідальності або бути екстрадованою за діяння, яке не є кримінальним у країні, що екстрадує.

Нарешті, однією з найбільш важливих проблем є ризик порушення прав людини під час екстрадиції. У деяких випадках держави можуть використовувати екстрадицію як інструмент політичного переслідування або порушувати принципи справедливості та прав людини. Для запобігання цьому необхідно розвивати механізми контролю та гарантії для захисту прав осіб, які підпадають під екстрадицію [4, с. 374].

Загалом актуальні питання міжнародно-правового регулювання інституту екстрадиції вимагають уваги та виваженого підходу з боку міжнародного співтовариства. Необхідно розвивати єдині стандарти та принципи, які б забезпечували справедливість, захист прав людини та ефективність боротьби зі злочинністю через екстрадицію.

Отже, інститут екстрадиції є важливим інструментом боротьби зі злочинністю, але його застосування повинне відповідати принципам міжнародного права та забезпечувати захист прав людини.

---

1. Бойко І. І. Інститут екстрадиції: правове регулювання, допустимість застосування примусу, тенденції розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. № 44. С. 131–135.

2. Гришук Г. М. Реалізація інституту видачі осіб, які вчинили кримінальне правопорушення в правозастосовній практиці. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2017. № 2. С. 122–127.

3. Дроздов О., Дроздова О., Карпенко М., Зуєв В. Співробітництво із Міжнародним кримінальним судом: організаційні, юрисдикційні та кримінальні процесуальні аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 8. С. 484–492. URL : http://lsej.org.ua/8_2022/110.pdf.

4. Березняк В. С. Сучасні погляди на поняття «екстрадиція» у науці кримінально-процесуального права. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 4. С. 373–375.